

جرم شناسی جرایم سایبری از منظر پیشگیری

مولفان:

دکتر محمود مال میر

دانشیار دانشکده آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

امین امیرناز فارسانی

دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی و مدرس دانشگاه

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: مالمیر، محمود،
عنوان و نام پدیدآور	: جرم‌شناسی جرایم سایبری از منظر پیشگیری / مولفان محمود مالمیر، امین امیریان‌فارسانی.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۶۰۱-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. پلیس فتا
موضوع	: جرایم کامپیوتری-- ایران -- پیشگیری
موضوع	: فضای مجازی-- ایران -- تدابیر ایمنی
موضوع	: جرم‌شناسی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: جرم‌شناسی -- ایران
تناه افزیه	: امیریان‌فارسانی، امین،
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۵ چ ۴/م ۶۷۷۳ HV
رده‌بندی دی‌جی	: ۳۶۴/۱۶۸
شماره کتابخانه ملی	: ۴۱۹۵۷۷۰

هرگونه کثیر کامل یا قسمی از کتاب بلامانع اجازه پدید آورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
موارد نخلت دفتر مرکزی و مجده گزارش فرماید.

جرم‌شناسی جرایم سایبری از منظر پیشگیری

مولفان: دکتر محمود مالمیر-امین امیریان فارسانی

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۵ تعداد: ۱۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.
دفتر مرکزی:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان وحید نظری و ۱۲، پلاک ۱۰۸

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۴۶۳۸۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۶۰۱-۲

ISBN: 978-600-193-601-2

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تعزیرات، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (منیری جاوید)، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷ تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw92@gmail.com

سیستم اشتراک پذیری «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۰۲۱۶۶۴۹۰۹۹۸

فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید مبرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می‌شود.

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۹.....	پیشگفتار
۱۱.....	فصل اول : مفاهیم ، مبانی و تقسیم بندی پیشگیری از جرایم
۴۳.....	فصل دوم: مصداق شناسی جرایم سایبری و چالش های پیشگیری از آن ها
۴۷.....	جرائم علیه حرمانه بودن داده ها و سیستم ها
۷۷.....	فصل سوم: کارکردها و محدوده های نقش پیشگیرانه پلیس در فضای سایبر
۱۱۹.....	نتیجه گیری و پیشنهادها
۱۲۶.....	فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

امروزه هیچ حوزه‌ای از تأثیر و مداخله رایانه مصون نیست و شاید گزافه نباشد که در جهان حاضر، هرکسی کار با رایانه را نیاموخته باشد، یک بیسواد نویر است. حال صحبت ما این است که چگونه و از طریق چه راه‌های می‌توان از اینگونه جرایم پیشگیری کرد و جلو انرا گرفت چون در صورت ارتکاب آن اثرات جبران ناپذیری برای مفعولین این جرم به همراه دارد که از جمله رفتن آبروی این اشخاص، در خیلی از موارد بردن مال آنها را در پی دارد که در این مقاله سعی شده راهکارهایی برای پیشگیری و پیش بینی وقوع این جرایم مطرح گردد تا بتوان از تبعات و اثرات جبران ناپذیری که آنها دارن جلوگیری کرد چون به نظر میرسد کسانی که اقدام به ارتکاب این جرایم میکنند اشخاصی هستند که اطلاع کامل در اینترنت و کامپیوتر دارند و این جرایم هیچگاه نمیتوان با تسهیل و خطا اتفاق افتد

جرایم رایانه‌ای جرمی است وارد شده با ورود کامپیوتر در استفاده از اینترنت در سطح گسترده در کشور رواج پیدا کرده است و ورود اینترنت به کشور از سال ۱۳۷۰ و آغاز شد و در سال ۱۳۷۲ به تکمیل رسید اما در این چند سال نبود قانونی مدون باعث گردید که بسیاری از مجرمین با استفاده از زیر مجازات فرار کنند و به جرایم خود ادامه دهند و استناد آنها نیز به اصل برائت و اصل قانونی بودن جرم و مجازات بود که استناد درستی هم بود با تصویب قانون جرایم رایانه‌ای (۱۳۸۸)، مفاهیم و جرایم تازه‌ای در حقوق کیفری ایران جاری شد که هریک نیازمند بررسی‌های دقیق و کارشناسانه می‌باشد و قتی در خصوص فناوری بحث می‌شود، نمی‌توان رایانه را نادیده گرفت. رایانه هم خود بزرگ‌ترین فناوری عصر حاضر است و هم سایر فناوری‌های نوین یا به وسیله آن و یا بر بستر آن شکل می‌گیرند البته فناوری‌ها در کنار مزایای خود می‌توانند بستر ساز سوءاستفاده‌هایی نیز باشند. به خصوص اگر این فناوری، رایانه باشد، دامنه

۸ جرم شناسی جرایم سایبری از منظر پیشگیری

خطرهای آن افزایش می‌یابد. حقوق کیفری نوین، امروزه با جرایم و مجرمان رایانه‌ای باشد، دامنه خطرهای آن افزایش می‌یابد. حقوق کیفری نوین، امروزه با جرایم و مجرمان رایانه‌ای طرف است. ماهیت و ویژگی این دسته از جرایم به نحوی اساسی با جرایم سنتی تفاوت دارد. امروزه، مجرمان رایانه‌ای در مکان‌هایی به غیر از نقاطی که آثار و نتایج اعمال آنها ظاهر می‌شود، قرار دارند. در صورتی که کارایی قوانین جزایی موجود و متداول، منحصر به قلمرو خاصی است و به دلیل آنکه اجزای عنصر مادی کاملاً یا بعضاً تغییر یافته و برخی عناصر آن به ارائه تازه هم به وجود آمده است، نمی‌توان مجرمان را با قوانین قبلی حاکمه کرد.

و در پایان، انرجمند جناب آقای دکتر سید عباس حسینی نیک (مدیرانتشارات جد) مال تقدیر و سپاس را داشته و از خداوند متعال توفیق روز افزون این را خواستارم.

پیشگفتار

فضای سایبر یا به عبارتی فضای مجازی محدودیتهای زمانی، جغرافیایی و فضایی که بشر امروز با آن در ستیز است را از بین خواهد برد. امکانات عصر مجازی در مقایسه با عالم واقع بسیار زیاد است، به عنوان مثال، اقتصاد مجازی، تجارت، بازی، بانکداری مجازی، آموزش مجازی، دولت مجازی، ادارات مجازی، شرکتهای مجازی، پول مجازی و خدمات و تفریحات مجازی بخشی از آنها می‌باشند. با توسعه و تحول اینترنت و پیشرفت علم الکترونیک، در مقابل انقلاب عظیمی در ایجاد ارتباط بین المللی بوجود آمده است. لذا در بیشتر کشورهای دنیا جرایم اینترنتی بعنوان یک معضل حاد و بسیار مهم تلقی میگردد و دولتها درصدد اتخاذ مودنها و راههای مختلفی در جهت جلوگیری از وقوع این مییاشند. در حال حاضر جرایم سایبر با اشکال مختلفی صورت می‌پذیرد که مجرمین محیط سایبر شامل دزدان، کلاه‌برداران، فریک‌های تلفن و انواع جرم‌های ممکن بانام سایبرکرایم آن را انجام می‌دهند.

جرم‌شناسی جرایم سایبری مطالعه عوامل ایجاد جرم در فضای مجازی و تأثیرات آن بر دنیای حقیقی و راهکارهای پیشگیری از حوادث اینگونه جرایم می‌باشد (مطالعات عینی پرونده‌های جرایم سایبری نشان می‌دهد ایجاد شخصیت جرایم فضای مجازی با ذهنیت عدم شناسایی و البته سهولت و گستردگی ارتکاب برخی بزه‌ها در این فضا بستر مناسبی را برای بروز خلأهای شخصیتی و روانی فراهم می‌سازد لذا ما بر این باور هستیم که شخصیت واقعی یک بزهکار سایبری را باید در همان شخصیت مجازی وی جستجو کرد به دیگر سخن شخصیت مجازی که بزهکار سایبری از خود ساخته است در واقع همان (خود واقعی) اوست که به دلایل مختلف امکان بروز آن در دنیای حقیقی را نداشته است پس بنا به قول پروفیسور گاستون استفانی فرانسوی (شناخت

۱۰ □ جرم شناسی جرایم سایبری از منظر پیشگیری

شخصیت بزهکار) امر مهمی در مطالعات جرم شناسی سایبری است. چالش بزرگ و مهم که نیاز به تحقیق و بررسی دارد این است که یک راه حل مناسب و تاثیر گذار در جهت پاسخ و پیشگیری از جرایم رایانه ای تا کنون در تحقیقات انجام شده مطرح نشده است و هم چنین جرایم رایانه ای مورد تحلیل درست و منطقی و اصول حقوقی قرار نگرفته اند لذا این تحقیق در جهت پاسخ به این شکلات و معضلات و رفع آن ها در حد توان است

www.ketab.ir